

ІННОВАЦІЙНІ СКЛАДОВІ В ОСВІТІ

ПЕТРИКОВСЬКА А.А.

ВСП РФК «НУБіП України», м.Рівне, Україна

«Програми в усіх школах одні й ті ж, підручники однакові, але школи різні, тому що різні вчителі. Школа – це передусім учитель. Особистість учителя – наріжний камінь виховання».

В.О.Сухомлинський

На сьогоднішній день, коли заклади освіти стали штабами допомоги населенню й військовим, учасники освітнього процесу та науковці працювали й працюють як волонтери. Студенти масово долучилися до розроблення сайтів, створення телеграм-каналів з інформування населення щодо перебігу військових дій та інших важливих питань. Студенти технічних ЗВО організувалися з метою кіберпідтримки країни. Освітняни докладають максимум зусиль для забезпечення сталості навчання та викладання, створення безпечних умов для учнів і студентів, вчителів і викладачів, підтримки тих, хто був змушений виїхати за кордон або до безпечніших регіонів України. Тому, першочерговими завданнями є: збереження наукового потенціалу та можливостей продовження виконання розпочатих і запланованих наукових, науково-технічних робіт та інноваційних проєктів.

Інноваційна складова, якраз зараз має спрацювати, адже, коли студенти навчаються у формі онлайн навчання, з-за кордону, важко отримати потужні знання. Тому, повинна бути зміна цілей і цінностей освіти класичної та посткласичної. В класичному підході до надання освітніх послуг розглядалися такі чинники, як: масовість, стабільність, традиціоналізм, завершеність, мета, результат – знання. Що стосується підходу інноватики, основні віхи передбачають – індивідуальність, нестійкість, інновації, неперервність, творчість та неповторність, самоціль і, як результат – компетентність, самостійність.

Освітні (педагогічні) інновації - це результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем. Тобто, це нововведення, процес введення нового у практику.

Прямим продуктом творчого пошуку можуть бути навчальні технології, оригінальні виховні ідеї, форми та методи виховання, нестандартні підходи в управлінні. Побічним продуктом інновацій, як процесу творчої діяльності, є зростання педагогічної майстерності викладача, рівня його культури, мислення, світогляду. Творчий пошук також суттєво впливає й на особистість здобувача освіти. Які більш цінують наставників, які запроваджують інновації. На таких лекціях вони працюють активніше, в них пробуджується бажання випробувати й власні можливості в інноваційній діяльності. Адже, інновації мають свій, так

би мовити життєвий цикл. Це етапи відкриття, винаходу, розповсюдження, широке вживання, поява альтернативи, заміна новою інновацією.

В інноваційному закладі освіти здійснюються глибинні системні перетворення, що стосуються всіх аспектів реформування освітнього процесу. Такі заклади, в яких викладацький та студентський колективи експериментують, апробують, впроваджують нові ідеї, теорії, технології, можна вважати інноваційними.

Проводячи заняття, необхідно пам'ятати про ефективність його запам'ятовування студентами (за Едгаром Дейлом): 10% - того, що читали; 20% - того, що почули; 30% - того, що побачили; 50% - того, що почули і побачили; 70% - того, що самі говорять і пишуть; 90% - того, що робили власними руками. Також необхідно чітко підібрати виклад матеріалу, тобто метод подачі лекційного матеріалу, який поділяється на наступні категорії:

- проблемна лекція – новий матеріал вводиться через розгляд проблемних ситуацій (діалог викладач – студенти);

- лекція-візуалізація – використання відеофрагментів, презентацій... (з усними коментарями студентів);

- бінарна лекція – діалог двох наукових шкіл, двох точок зору ... (викладач-викладач, викладач-студент);

- лекція із помилками – вимагає постійного контролю за інформацією (наприкінці – аналіз помилок);

- лекція-конференція – науково-практичне заняття із системою доповідей студентів;

- активна лекція – запитання від попередньо створених груп по ходу лекції.

Як приклад, на завершення заняття може бути запропоновано викладачем додаткові завдання, на які студенти можуть відповісти методом INSERT (Interactive Notation System for Enhanced Reading and Thinking).

Контрольні запитання

1. Основні вимоги до будинків.
2. Зовнішні впливи на будівлі та споруди.
3. Шляхи зниження вартості будинку.
4. Класифікація будинків.
5. Поділ будівель залежно від їхньої довговічності.

Додаткові завдання

1. Скласти кросворд з поданих слів у хмаринці.
2. Визначити візуально відсоток пошкодження будівлі.
3. На Вашу думку, чи доцільно проводити ремонтні роботи даного будинку?

Метод INSERT (Interactive Notation System for Enhanced Reading and Thinking)			
V	+	-	?
1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4		
V - це я знав + - нова інформація - - суперечить моїм уявленням ? - інформація незрозуміла або недостатня			

Якою б відповідь не була, однозначно, не можна критикувати ідеї, що пропонуються, суперечки та обговорення заборонені. Вітаються усі ідеї, нереальні (фантастичні) також – поганих ідей – не існує. Заохочуються

розвиток, удосконалення і комбінування чужих ідей. Ідеї слід викладати стисло, не переривати їх естафету, адже, головна мета – одержати якомога більша ідей.

Ще один із методів відомого психолога Едварда де Боно, для розвитку мислення – є метод Six Thinking Hats «Шести капелюхів мислення». Де Боно пропонує «поміркувати» шістьма різними капелюхами, обговорюючи проблемне питання. Метод використовується для всебічного аналізу якихось явищ, для проведення занять і узагальненням досвіду (після практики, вивчення достатньо великої теми). Студенти поділяються на 6 груп, кожна група отримує один із 6 капелюхів.

Білий капелюх: *інформація*. Оперує лише фактами і цифрами без емоцій, без суб'єктивних оцінок.

Червоний капелюх: *почуття й інтуїція*. Оперує емоціями, почуттями, інтуїцією.

Чорний капелюх: *критика*. Виділяє протиріччя, недоліки, аналізує їх причини. Дає волю побоюванням, обережності.

Жовтий капелюх: *логічний позитив*. Вимагає переключати свою увагу на пошук достоїнств, переваг і позитивних сторін ідеї, що розглядається.

Зелений капелюх: *креативність*. Генерує нові ідеї, модифікує старі, шукає альтернативи.

Синій капелюх: *управління процесом*. Керує роботою, на початку визначає те, що треба зробити, потім окреслює нові цілі, узагальнює досягнення.

При використанні методу Case Study (аналіз конкретної ситуації – вперше застосований у Гарварді) принципово заперечує наявність єдино правильного рішення. До початку занять, викладач підбирає кейс, визначає основні й допоміжні матеріали, розробляє сценарій. Обов'язки студентів – отримати кейс та список рекомендованої літератури, готуватися до заняття.

Під час заняття викладач організовує попереднє обговорення кейсу, ділить групу на підгрупи, керує обговоренням кейсу. Студенти задають запитання, пропонують відповіді, приймають рішення та складають письмовий звіт про роботу. Такий метод дозволяє приймати правильні рішення в умовах невизначеності, розробляти алгоритм прийняття рішень, оволодіти навичками дослідження ситуації, розробляти план дій, застосовувати набуті теоретичні знання, враховувати точки зору інших спеціалістів. Головне, що метод сприяє розвитку вміння аналізувати ситуації, оцінювати альтернативи, прищеплює навички рішення практичних задач.

Існують й інші методи і технології інновацій для викладачів, це і метод проектів; ігрові технології (ділові ігри, імітаційні ігри, рефлексивні – для зняття стресів); технології критичного мислення; бліц-опитування; метод «Бінго» (термінологічна гра настільного типу); моделювання (на ПК); технології дистанційного навчання та багато іншого.